

Yasa Dışı Yapılara Yeni Bir Af: Elektrik Piyasası Kanunu Değişikliği

Elk. Müh. N. Sedat Gülşen
sedat.gulsen@emo.org.tr

Amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması olan Elektrik Piyasası Kanunu ile diğer bazı kanunlarda değişiklik

yapan kanun 26 Temmuz 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Kanun Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından EPDK'nın önerileri doğrultusunda hazırlanarak 1 Nisan 2008 tarihinde Meclise gönderilmiş ve TBMM'de 9 Temmuz 2008 tarihinde kabul edilerek Cumhurbaşkanlığına onay için sunulmuştu. Kanun taslak halinde iken Oda Yönetim Kurulumuz tarafından değerlendirilmiş, hata, noksan ve

eksiklikler bir rapor olarak 13 Mayıs 2008 tarihinde yayınlanmıştı. Genel olarak kanunun kendisine yönelik eleştirilere bu değerlendirme ile ulaşılabilir.

Ancak kanuna, diğer benzeri kanunlarda olduğu gibi komisyon tarafından hazırlanarak meclise sunulması sonrasında bazı eklentiler yapılmıştır. Bu eklentiler ile kanun yeni bir **imar affı** haline dönüştürülmüştür. Kanunun 25. maddesi

ile ayrıca 3194 sayılı İmar Kanunu'na geçici 11. madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara; yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğal gaz gibi alt yapı hizmetlerinden birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu maddenin yayımı tarihinden itibaren başvurulması üzerine, kullanma izni alınmaya kadar ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu dikkate alınarak geçici olarak su ve/veya elektrik bağlanabilir. Bu kapsamda, ilgili belediyeden dağıtım şirketlerine elektriğin kesilmesi talebinin söz konusu olması halinde aboneliği iptal edileceğinden, su ve/veya elektrik bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez. Ancak, yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olma şartı 12/10/2004 tarihinden önce yapılmış olan yapılarla ilgili olarak uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan abonelikler de ait olduğu gruba dönüştürülür."

Geçmişte de Mali Yıl Bütçe Kanunlarında yapılan eklentilerle benzer şekilde yasa dışı yapıların elektrik aboneliği yapılması olanağı sağlanmış, Bütçe Kanunlarının amacı dışında yapılan eklentilerin yasanın kendisi ile çelişmesi nedeni ile bu işlem farklı kanunlarda yapılarak günümüze kadar sürdürüle gelmiştir. İstanbul ve İzmir'in %60'ı, Ankara'nın ise %40'ının yasa dışı yapılaşma olduğu söylenmektedir. Ayrıca bugüne kadar değişik dönemlerde ülkemizde 10 dan fazla imar affı çıkartmış durumdadır. Sözde 3194 sayılı İmar Kanunu ile sağlıklı kentleşme ve

imar uygulaması sağlamayı hedeflenmekte, daha sonra çıkartılan Bütçe Kanunu gibi, Elektrik Piyasası Kanunu gibi kanunların içerisine yapılan eklentilerle yine İmar Kanunu işsiz kılınmakta yasa dışı yapılar alt yapı hizmetlerinden yararlandırılmakta, su ve/veya elektrik bağlanmaktadır.

Resmi Gazete'de yayınlanan Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 25 maddesinde yer alan ve İmar Kanununa yapılan ek ile;

•Yasa dışı yapılaşma teşvik edilmektedir, yasa dışı yapıların alt yapı hizmetlerinden yararlandırılması kamu otoritesi ile çelişmektedir. Yasalara uyanlar adeta cezalandırılmaktadır.

• Kazanılmış hak oluşturmayacağı hükmü ise herhangi bir anlam taşımamakta, İmar Kanunu'nun 32. ve 42. maddelerinde düzenlenen ruhsatsız yapılara karşı yaptırımlar hükümsüz kalmaktadır.

•Devletin yapılmasını engellemekle görevli olduğu yapıların elektrik başta olmak üzere alt yapı hizmetlerinden yararlandırılması çağdaş devlet anlayışı ile bağdaşmamaktadır.

•Kamu arazilerine inşa edilmiş olan ve fen kurallarına uygun olmaksızın yapılan yapıların enerjilendirilmesi ile hazine arazilerinin yağmalanmasına olanak sağlanacak yada hızlandırılacaktır.

•Uygulama, birinci derecede deprem bölgesi olan yurdumuzda bilime, tekniğe usulsüz kaçak ve denetimsiz yapılaşmanın önünü açmaktadır.

•Ayrıca kamusal niteliği olmayan uygulama gelecekte yapılacak seçimlere yönelik siyasi

yatırım anlayışını da taşımaktadır.

Tüm bunların dışında Belediyeler İmar Kanunu 32. maddesi gereğince bu yapıları yıkmakla görevli olup, iş bu görevini yapmaması Türk Ceza Kanunu açısından suç teşkil etmektedir.

Kanunen insanların ikamet etmesi, ticari faaliyet göstermesi, sınıai faaliyet göstermesi sakıncalı bulunan bu yapılarda ikamet için gerekli olan koşulların sağlanması üstüne üstlük kamu görevlilerini zan altında bırakacak şekilde düzenleme yapılmasının mantığı kabul edilemez.

Her af diğer affı üretmiş, siyasi iktidarlar konuya sadece tahsilat çerçevesinde yaklaşmış, ayrıca yasa dışı yapıların kullanıcısı vatandaşlar oy deposu haline dönüştürülmüştür. İktidar Ortadoğuda ılımlı İslam modelini rahatça sürdürmesi ve halkın olası tepkileri sonucu ege-menlere karşı oluşabilecek zarar maliyetinin daha fazla olabileceği öngörüsünden yola çıkarak, nispeten daha düşük maliyetli 10 milyonun üzerinde yeşil kart uygulaması ile sadaka ekonomisi geliştirilmiş, bunu yanı sıra kural dışılığı diğer alanlarda da kural olarak sürdürmüştür. Artık ülkemizde iş olanakları yerine yandaşlık anlayışı ile vatandaşlara yakacak, yiyecek teminine ve yasaları uygulayarak kamu düzeninin oluşturulması yerine yasa dışı yapıların elektrik, su gibi alt yapı hizmetlerinden yararlanma olanağına sahip hale dönüştürülmesi benimsenmiştir.

Sayısı giderek artan ve arası giderek azalan "herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmeyen" uygulamalara son verilmeli ya da yapılaşmayı düzenleyen yasaların geçersiz olduğu ilan edilmelidir.